

Аналіз розвитку національного зернового ринку дозволяє стверджувати, що перш за все, до такої інформації слід віднести зміни: у складі конкурентів, їх взаємовідносинах, структурі ринку, еволюційних зрушеннях зернового ринку. Що стосується поточного моніторингу, то на цьому рівні слід проводити нагляд за поточною кон'юктурою й діями конкурентів, які прямо чи опосередковано свідчать про їх наміри, та прогнозувати кон'юктуру й можливі дії конкурентів на наступний маркетинговий рік.

Література

1. *Стасюк В. П.* Модели адаптивного управления предприятием: Монографія. — Донецк: ДонНУ; ООО «Юго-Восток, Лтд», 2002. — 224 с.
2. *Ансофф И.* Стратегическое управление: Пер. с англ. — М.: Экономика, 1989. — 519 с.

УДК 631.15.009.12

Т. В. Куць,
Національний аграрний університет

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Висвітлено основні напрямки забезпечення конкурентоспроможності сучасних аграрних підприємств через підвищення ефективності виробництва та використання ресурсного потенціалу на різних рівнях.

The main directions of providing of the modern agrarian enterprises's competitiveness by increase the effectiveness of the production and using its potential have been overviewed.

Підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору в умовах інтеграції України у світовий економічний простір є одним з пріоритетних напрямів державної політики в АПК. В сучасній економічній літературі простежуються різні методичні підходи до сутності, класифікації чинників, рівнів дослідження та оцінки конкурентоспроможності. Висвітленню механізмів забезпечення конкурентоспроможності агропромислового виробництва присвячені праці вітчизняних науковців: В. Г. Андрійчука,

А. П. Гайдуцького, П. К. Канінського, С.М. Кваши, М. Й. Малика, В. Я. Месель-веселяка, О. М. Могильного, П. Т.Саблука, О. Г. Шпикуляка, О. М. Шпичака, В. В. Юрчишина та ін.

Конкурентоспроможність сільськогосподарського виробництва характеризується його здатністю конкурувати на внутрішньому та зовнішніх ринках. Конкурентоспроможність визначає результативність господарської діяльності товаровиробників та залежить від ефективності виробництва та використання ресурсів.

Рівень рентабельності вітчизняної сільськогосподарської продукції має негативну динаміку. Якщо у рослинництві ситуація відносно рентабельності стабілізується, то тваринницька галузь перебуває у кризовому стані. Це відбувається унаслідок зростання собівартості по основних видах продукції сільського господарства порівняно з ціною випереджаючими темпами, що зменшує прибутковість аграрного виробництва.

ЕФЕКТИВНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Показник	1990	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Прибуток, збиток (-) від реалізації сільськогосподарської продукції, млн грн	1 1422,8	-121,4	2160,2	613,9	1476,1	1283,3	1253,2	630,4
У т. ч. продукції рослинництва	7060,0	1834,5	2484,1	1648,0	2535,0	1969,6	900,2	1567,3
продукції тваринництва	4362,8	-1955,9	-323,9	-1034,1	-1058,9	-686,3	353,0	-936,9
Рівень рентабельності, збитковості (-) сільськогосподарської продукції, %	42,6	-1,0	18,3	4,9	12,6	8,1	6,8	2,8
У т. ч. продукції рослинництва	98,3	30,8	35,8	22,3	41,7	20,3	7,9	11,3
продукції тваринництва	22,2	-33,8	-6,6	-19,8	-18,8	-11,3	5,0	-11,0

Чинники ефективності діяльності аграрних підприємств формуються на макро-, мезо- та мікрорівні. До основних макроекономічних чинників відносять платоспроможний попит та інфля-

ція, відсоткові ставки, динаміка цін, урядові видатки і дефіцит державного бюджету, обсяг і структура інвестицій. Найбільш важливими мезоекономічними чинниками є внутрішня побудова ринку сільськогосподарської продукції та продовольства і характер побудови агропромислових інтеграційних зв'язків. У системі мікроекономічних чинників ефективності аграрного виробництва виділяють природні чинники, матеріально-технічні, технологічні, організаційно-управлінські, чинники структури і суспільного поділу праці та соціально-економічні.

Таким чином, основними напрямками підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарського виробництва на рівні товаровиробника ґрунтується на зниженні витрат, підвищенні якості продукції, можливості якомога повніше задовольняти потреби покупця шляхом аналізу кон'юнктури ринку.

До основних складових механізму державного регулювання конкурентоспроможності аграрних підприємств можна віднести зменшення податкового тиску на товаровиробників та сприяння їх пільговому кредитуванню.

Особливої уваги заслуговує проблема забезпечення паритетного розвитку через цінове регулювання щодо підтримки відповідного рівня цін і цінової рівноваги.

Державна підтримка необхідна також у вирішенні проблем забезпечення аграрного сектору сучасною технікою та запровадження інноваційних, ресурсощадних технологій, зниження матеріало- і енергоємності технологічних процесів сільськогосподарського виробництва.

Державна політика спрямована на прийняття законодавчої та нормативної бази щодо розбудови системи оптових ринків; подальшого розвитку біржової торгівлі, включаючи створення спеціалізованої зернової біржі; забезпечення необхідного бюджетного фінансування для здійснення аграрним фондом ефективних інтервенцій; створення та сприяння розвитку державної системи моніторингу аграрного ринку; підтримка розвитку різноманітних форм кооперації на селі.

Державна політика має сприяти формуванню оптимальної організаційної структури аграрного виробництва, встановленню раціональних пропорцій щодо факторів виробництва, підтримка заходів щодо охорони земель і відтворення родючості ґрунтів, удосконалення земельних відносин в аграрному секторі, розвитку інтеграційних процесів та кооперування між різними типами аграрних формувань з урахуванням регіональних особливостей ведення сільського господарства.

Література

1. Андрійчук В. Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, аналіз: Монографія. — К.: КНЕУ, 2005.
2. Витрати та ефективність виробництва продукції в сільськогосподарських підприємствах (моніторинг) / За ред. О. Г. Шпикуляка, Ю. П. Воскобійника, О. В. Овсяннікова. — К., 2007.
3. Конкурентоспроможність аграрних підприємств: методологія і механізми: Монографія. — К.: ННЦ ІАЕ, 2007.

УДК 339.13

І. І. Лащик, студент-магістр каф.,
І. І. Грибик, канд. екон. наук, доц. каф.,
І. Ю. Кондрат, канд. екон. наук, доц. каф.,
НУ «Львівська політехніка»

ЧИННИКИ ГАЛЬМУВАННЯ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ТА ЗАХОДИ ЇХ ЗМЕНШЕННЯ

У доповіді проведено аналіз чинників зниження конкурентоспроможності національної економіки України та запропоновано ряд заходів, які повинні лягти в основу розробки концепції відновлення конкурентного потенціалу.

In a clauses the analysis of factors of decline of competitiveness of national economy of Ukraine is conducted and a number of actions which should lie in a basis of development of the concept of restoration of competitive potential is offered.

Забезпечення конкурентоспроможності національної економіки є основною метою кожної держави, яка дбає про економічне зростання й досягнення необхідного рівня національної безпеки [1].

Як правило, оцінка конкурентоспроможності економіки стосується можливостей національних виробників конкурувати на внутрішньому і зовнішньому ринках з виробниками інших країн, а отже, найбільш об'єктивними у цьому аспекті є порівняльні оцінки української економіки у рейтингах міжнародних організацій. У таких рейтингах Україну традиційно зараховують до країн, що розвиваються, і які характеризуються підвищеною політичною і економічною нестабільністю, несприятливим інвестиційним кліматом і надзвичайно високими ризиками господарської діяльності [2]. Так наприклад, у відомому рейтингу поточної конкурентоспроможності, який щорічно наводиться у доповідях